

HRVATSKI LIST

izlazi svaki dan u 9 sati ujutro.

U Puli, sreda 14. kolovoza 1918.

HRVATSKI LIST* izlazi u rukodlanoj licenci JOSIP KRMPIĆ a Puli trg Gustoza 1. Uredništvo: Sisanska ulica br. 24. Odgovorni urednik IVAN MARKON u Puli. Rukopisi se ne vraćaju. Cenzur, aus. post. št. 26.796.

Godina IV.

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Bać, 13. (D. u.) Službeno se javlja: Na tirolskoj gorskoj fronti izvedoše nasrtajne ophodnje treijske pukovnije br. 37. uspeli napadaj, pun jedinstvenog K 4—, u maloprovodnoj 16 fil. pojedinim broj Glasi primaju se u aprili lista trg Gustoza 1.

Nemački.

Berlin, 13. (D. u.) Iz velikog se glavnog Berlina službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupina prestolonaslednika Rupprechta: Jugozapadno od Yperna za rana jutra žestoka borba artillerije. Neprijateljski napadaji ne razviše se u našoj vatri. Južno od Merrisa bejahu odbijene vise puta petovanje engleske delomične navale. Bojevi u redpolju s obe strane kanala La Bassce između Andre i Avre. Južno od Somme navalio je neprijatelj posle podne između obe strane rimske ceste Poncaucourt—Villers-Bretonneux. Beše odbijen. Severno od cesta Amiens-Roye odbijamo na večer K 62:86. Neke neprijateljske navale. Između Avre i Oise kroz plagdane žestoki bojevi s delomično novouloženim franski-mađarskim divizijama. Južno od Avre te između Thilloy i severno od Elincourta navalile gusto jaki hlič Matejović u jutarnjoj magli. Slomile se pred našim sabirnom centrom. Na pojedinih mestima bacismo ih natrag u Brnobič protunapadaju. Između Thilloy i Conny, zapadno od Lassigny, nastavio je neprijatelj svoje navale sve do kasno u večer, južno od Thilloye po K 2:20 do pet puta, iz uvale Matza sunuše sile. Neprijatelja odbijmo. Mnogo imamo; posle slomile se njegovi napadaji već u našoj usredini; i Pau-rotičenj artillerijskoj palbi. — Vojna skupina Fumačića imadoše uspeha manja mesna napada poduzeća te privodeće zarobljenika. — Jučer veče oboren je 29. neprijateljski letala. Poručnik Udet izvojeva je svoju 53., satnik Bethold svoju 43. i 44., poručnik barun Richthofen svoju 39. i 40., poručnik Könnecke svoju 29., podnarednik Tom svoju 28., poručnik Laumann svoju 24., natporučnik barun Böning svoju 21., podnarednik Dörr Mai svoju 20. zračnu pobedu. — Ludendorff.

Rat.

Francuski izveštaj od 12. kolovoza popodno: Između Avre i Oise je položaj nepromjenjen. Teđejem noći topovski boji u predelu Marquivillers i Grivillers. S ostalo fronte ništa novoga.

Francuski izveštaj od 12. kolovoza na večer: Između Avre i Oise osvojile su naše čete selo Gury te su uznaredovalo severno od Hoye sur Matz i Chevencourta. Na fronti Vesle suzibili smo dve žestoke navale proti našim položajima na severnom bregu reke, u predelu Fismesa. Inače je dan bio svuda miran.

Francuski izveštaj istočne armije od 11. kolovoza: Dan je na celoj fronti bio miran. Francuski letači bacili su bombe na neprijateljske uredjaje severoistočno od Bitolja i istočno od Seresa.

Engleski izveštaj od 12. kolovoza: Naše smo luirile ponutili unapred kod ceste, što vodi u Roye, istočno od Frasquescourtia i na južnom bregu Somme, kod čega smo dopremili na stotine zarobljenika. Po ljunom boju zaposeli smo južno od Somme selo Proyard. Neprijatelj je kod toga pretrpio teške gubitke na zarobljenicima i mrtvima. Boji traje dalje. Na desnom krilu Engleza zauzeli su Francuzi selo Les Loges.

Talijanski izveštaj od 12. kolovoza: Uzduž fronte prijeno umerena bojna delatnost. U predelu Tonala, u Lagorai i u istočnom delu azijske visoravni smetale su naše baterije uspešno neprijateljske linije. Severno od Col del Ross prislili naše ophodnje neprijateljsku strazu na uzmak. Zrakoplov i letala bombardovaše jučer sa zadovoljivim uspehom vojnike ciljeve za neprijateljskom frontom. U zračnim bojevima oborili smo pet neprijateljskih letala. — Albanija: dopremili smo na Semeniju neprijatelja da napusti 10. t. m. prislili smo na Semeniju neprijatelja da napusti. — Radinski mostobran i da se povuče na desni breg reke. Jučer smo suzibili neprijateljska odelenja, koja su se kušala približiti našim položajima severoistočno od Berata.

Reuterov ured doznao je iz Londona od 13. t. m. da su Englez postigli rub mesta Bray. Nemci poduzimaju s velikim brojem novih divizija i s topništvom jakе protunavale. Između ceste u Roye i Somme je njihova akcija veoma žestoka.

General Ardenne piše o bitci na zapadnoj fronti: Ne može se posle nemackog izveštaja od 9. kolovoza poreći, da je nemacka obrana pretrpela neuspel. Neprijateljska je navala bila provedena većim delom divizijama dominacija, dok je australijski i kanadski. Izgleda, da su sudejovale samo dve francuske divizije. Ako engleski izveštaj od 8. t. m. navodi generala Haiga kao zapovednika engleske četvrti i francuske pove armeje, a to mora da su delovi ovih vojska bili pridržani ili upotrebljeni na drugom bojištu; na takvom se naime neprimerno uskom prostoru nije mogla razviti

onaka masa vojske. Bubanjska paljba, koja je inače običavala uvađati navale čitave dane, pripada već prezivljenim momentima bitaka u to požureno doba. Nadnja je ratna godina porodila pojv, da kratki topovski napadaj ili jurš vatri bluvajućih zmajeva nadoknadije dugotrajni topovski priprem. Ove zmajeve nazivaju Englezi tankovima, a ovaj se izraz već uobičajio. Navala tankovima zabunjuje i sumuje, imade nešto demonskoga na sebi. Pravzverne bi se glave uprepastile. Već 18. t. m. na fronti Soissons—Château-Thierry nije ostala ova navala bez utecaja. Naši jednostavni vojnici moradoše se prilično puhanju i štropotanju tog najmodernijeg ratnog stroja, pre no što su započeli hladnokrvni boji proti njemu. Ali nisu se bili još duševno oporavili, kad je taj vatreni valjak bio već prešao preko njih, a za njima u gustim redovima neprijateljska pešadija. Posledica je toga bio gubitak relativno velikog broja zarobljenika i ratnog materijala. Izgleda, da je početak bitke 8. kolovoza imao isto lice. Ipak nije neprijatelj uspeo prodor fronte i to usled duboko opredijeljenog obrambenog sustava, što kao štit zadržaje neprijateljski jurš, te se ne može probiti. Bolesno se doimljaju gubici na zemljištu, topovima i zarobljenicima, a pogotovo onda, kad si je nemacko vojno vodstvo postavilo načelo, da stedi svojim silama, po kojem se želi ravniti pogotovo u snađenjim momentima. Nekođi pojavi opravdavaju predmetne razmatrane, da se može računati sa novim napadajima. Švicarske novine predviđaju dnapče i generalnu ofenzivu na čitavom frontu. Ozivi li opet neprijateljska ofenziva na Vesle i usledi na ostaloj fronti istodobno još po koji sunak, bila bi jasna namera generala Focha, da mnogostrukim zaposlenjem nemacke vojske osigura autanti inicijativu. Kod toga moramo medjutim uvažiti, da je gotovo potvrdjen francuske vojske vezana, dok engleska vojska nije prebolela još svojih gubitaka od prolećne ofenzive, a američkih pomoci pridolazi samo još kapijama. Feldmaršal je Hindenburg kazno donio, da nemacke čete, što su nepredvidljivo kroz tri sedmice stnjale u vatru, trebaju odmora i oporavka, ali neprijatelj treba taj oporavak još više. A Hindenburg i Ludendorff bili su od vajkada oni, koji su umeli genijalnim varljantama dovesti igru na nove, nadobudne kolotečne. To će i anda dokazati.

* Car Karlo u nemackom glavnom stanu. Dopisni ured javlja od 13. kolovoza: Car se zaputio jutros u nemacki veliki glavni stan. U pratnji vlastara su među ostalim dvorski meštari grof Hunay, ministar vanjskih poslova grof Burian i šef generalnog stožera barun Arz. — Kako je poznato, obdržavaju se u nemackom glavnom stanu važne konferencije, koje se tenu u glavnom držanju srednjih vlasti prema prilikama u Rusiji. Kod ovih će konferencija pasti odluka, da li će središnje vlasti intervensirati u Rusiji ili ne. Javili smo, da i nemacki poslanik u Rusiji, Helfferich, i nemacki državni kancelar borave u glavnom stanu.

* Bugarski prestolonaslednik Boris posetio je prekjucer cara Vilimā u velikom glavnom stanu.

* Husarek o vanjskom i unutrašnjem položaju. Dopisnik „Prager Tagblatta“ imao je razgovor sa ministrom-predsednikom Husarekom, u kom je ministar-predsednik tumačio svoje nazore o unutrašnjem i izvanjskoj situaciji. U ratnom je stanju rekao, da Austrija vodi samo obrambeni rat, da ne misli na raširenje svog područja, te da nastoji samo da osigura granice. Sto se tiče konca rata, sud, da će prestat, kad pobedi razum. Vojnički položaj ne smatra za nepovoljni. Sto se tiče jugozapadne fronte, pveren je barun Husarek, da će naša vojska najmanje uzdržati linije, koje imade sada zaposednute. Može li se uopće misliti na vojničku odluku u svetskom ratu, može se to dogoditi samo na zapadu. Na to je prešao Husarek na unutrašnje odnosa: Vlada je pripravna sazvati parlament lećnjem meseca rujna. Dan još nije odredjen. Najglavnije je pitanje uređenje finansijske. Prehrana je prema mišljenju baruna Husareka osigurana, ma da će trebati skrajne štedljivosti, jer se mora računati, da će životne potrebe biti veoma skromne.

* Dva žuka priznanja. U svenemackom listu „Grazer Tagblattu“, koji je inače bogat na napadajućima na sve ono, što je jugoslavensko i slavensko, čitamo dva priznanja, koja će na ugrijane nemacke misli blagovorno delovati. Raspravljujući naime o pitanju Dalmacije, veli „Grazer Tagblatt“: „Što možemo napokon mi (Nemci) još sve da učinimo, mi, koji nismo ni u stanju, da se obranimo u unutrašnjoj Austriji od naših narodnih protivnika i kojima ćemo moći posle rata još manje čeliciti: usled naših užasnih gubitaka! Zar nije pametnije ostaviti područnicu za koju se mi ni brinuti ne možemo, i gde imade, samo nepouzdano poslovodju i posvetiti zato svu svoju pažnju našoj glavnoj poglavnjici? Ni država, Austrija, nije se mogla ništa brinuti za Dalmaciju, još ni za vreme mira! Zar moramo tim više biti pesimisti sada u pogledu budućnosti, gde će država biti preopterećena posledicama rata, pre svega ogromnim ratnim dugovima? Zar nije bolje, prepustiti Dalmaciju drugima, koji će s njom moći nešto započeti, i koje ćemo, s time učiniti dobrim susedima i prijateljima? Jednostavno se danas više nipošto ne može začinjati, „jugoslavensko“ pitanja. Zar imamo samo čekati, dok ga reše preko naših glava u mesto s nama, proti nama“. Svakako dva vredna priznanja: Austrija se za Dalmaciju nije

nikad brinula i ne će se nikad brinuti, a i jugoslavensko se pitanje više ne da zamudi.

* Dalmacija im ne da mira. Pod naslovom „I opet Dalmacija“ šalje „Grazer Tagblatt“ u svet članak iz pera dr. V. M., u kojem se u obliku polemike proti nemackom zastupniku dr. Einspinneru, koji čvrsto zagovara misao, da se Dalmacija ne sme od austrijske polovine odeliti, prikazuje kako mnenje dr. Einspinnera nije na mestu. Pisac podupire misao da se Austrija reši Dalmacije, ma da mu nije jošte posverna jasno, kako ima to da se udesi. Ne radi se veli samo o tome, da iz austrijskog parlamenta nestane nekolicine dalmatinskih zastupnika, već se radi o nečem većem, naime o tom, da se u Austriji napokon jedanput učini red, da se tako reši sva koga balasta, te da na taj način dodje do potrebitih pogodbi između Nemaca i onih naroda, s kojima Nemci nemaju neposrednih područja za trvanje. Ma da je članak napisan u prvom redu za nemacku javnost, te izričito istaknuo, kako je to „jedna poštena opomena“, i ma da ne sadržaje nemackih običnih denuncijacija proti nama, ipak se mora istaknuti, kako većina Nemaca, u krovnom duhu odgojena i oponjena svom veličinom, piše i raspravlja o našem naoruđu o jednom njegovom delu ili o jednom delu njegove zemlje kao da bi to bila vrča kumpira, koju, vredli, može se dobro iskoristiti, ne vredi li, treba da se je čim unosnije proda. Mi pri tom izgledamo kamo manje vredan elemenat, stvoren samo za to, da bude njima na raspolažanje.

* Lloyd George o ratu. Reuterov ured donosi 9. o. m.: Povodom imenovanja časnim gradjaninom u Neaulhu govorio je danas Lloyd George govor, u kom je među ostalim proglašio: Iznešene su bile pritužbe, da sam suviše optimističan u smjeru, kojim sam se dao. Ne mislim, da sam bio previše optimističan. Znao sam, da se borimo za pravo i pravednost, i da će nas pravedni Bog priznati. Neprijatelj je narod, koji je govorio i sajavio samo o ratu. Naša vojnička organizacija bila je samo obrambena. Naše geslo mora biti: „Putom parom napred!“ Božje sunce opet će nad nama svima zasjeti, postignemo li istinski prav mir. Imamo pravo da budemo pouzdati posle jučerašnje pobede. Pri poslednjoj gozbi rekao je Lloyd George: Stvaramo sada novi svet. Novo stvorenje sveta zahteva velikih žrtava, no taj će svet biti velik, kao što su žrtve iz kojih će izići.

* Mir posredovanjem neutralaca. Bečka „Abenda“ objavljuje berlinske informacije o pripravljenim poskušajima neutralaca za posredovanje za mir te veli, da sadašnje doba ne smatra se za neutralno posredovanje prikladnim, pa prevladava nazor, da se stano više engleske vlade ima dosad smatrati za nepovoljivo.

* Vređanje u Rumunjskoj. Najveći rumunjski list „Lumina“ piše — kako javlja „Berliner Lokal-Anzeiger“ iz Bukurešta, u članku pod naslovom: „Naši podbadači na rat i bitku u Francuskoj“: „Uspeh antante na zapadnom bojištu, u koju rumunski hajkaši upiru sve svoje nade, ne može se sravnati uspehu prijašnjih triju nemackih ofenziva. Naši ratni hajkaši s Bratištanom u čelu ne suju opet baciti Rumunsku u nesreću“. — Bivši rumunski ministri odgovorili su saboru pismeno na optužbu, koja beše proti njima podignuta, da mogu priznati zakoniti auktoritet sadašnjeg parlamenta, kom spočituju, da je sastavljen iz izdajica domovine i dezertera. Kad je bio taj odgovor pročitan, beše izazvano u saboru neizmerno ogorčenje. Posl. Mitescu je predložio, da se ministri odmah postave pred sud za proste zločince. Samo protivljenjem ministra-predsednika Marghilomana beše zaprečen prihvatanje predloga. Sabor je na to jednoglasno zaključio, da se Bratištanu optuži radi prouzročenja katastrofe u Rumunjskoj. („Narodni Politika“).

* Kanada i intervencija u Sibiriju. Reuter javlja: službeno i Ottawe, da će kanadske cete sudelovati kod ekspedicije u Sibiriju.

* Zaključci francuskih socijalista. Dopisnik socijalističkog glasila „Het Volk“ imao je u Nevel pogovor sa Troelstrom. Ovaj je izjavio, da rezoluciju francuskog socijalno demokratičnog kongresa proti intervenciji u Rusiji i za sudelovanje kod međunarodne konferencije, što bi ju imali sazvati Huysmans, Branting i Troelstra, smatra povoljnim znakom.

* Junačka smrt nemackog letača. Kako deznaje „Schlesische Zeitung“ poginuo je junačkom smrću najbolji letač sadašnjosti, nadporučnik Loewenthal, izakako je počeo svoju 52. i 53. zračnu pobedu.

* Sukob na moru i u zraku. Admiraliteta saopćuje: Engleske lagane pomorske sile i letala poduzele 11. t. m. izvidnički rajd na zapadno friuljskoj obali. Napadnuli od neimackih zračnih sila,

6 se motornih čamaca nije moglo više povratiti. Engleska su letala severno od Amelanda uništila jedan zrakoplov, što je s velike visine pao u more, sav obavlj plamenom. K tom okrušju javljuju iz Amsterdama od 13. kolovoza: Polag zadnjih vesti iz Terschellinga sastreljen bi, osim zrakoplova, također nemački aeroplani. Od engleskih motornih čamaca bila su tri potopljena a tri oštećena. Jedan od oštećenih čamaca mogao je postići obalu vlastitim silama, dok su ostala dvojicu otegile nizozemske torpednjače u Terschelling. Od poštača čamaca spasilo se 13, po drugim vestima 18 momaka.

* Opet tri bezmesna dana. U jučerašnjem listu državnih zakona obelodanjena odredba određuje dalje ograničenje u potrošku mesa, t. j. ponovno uvedena tri bezmesna dana u sedmici. Naredba stupa u krepstvu sa 19. kolovoza.

* Rat na moru. Wolffov ured javlja od 13. kolovoza: Na južnom izlasku Kanaala potopile su naše podmornice unatoč najživljem protudelovanju neprijatelja većim delom iz povorka nekoliko parobroda sa 16.000 bruto registrarskih toni.

Iz bivšeg ruskog carstva.

Veoma ozbiljna situacija u Moskvi. — Protuboljševički pokret i teror boljševika. — Kako žive Lenin i Trocki? — Rusija od sveta odrezana. — Boljševička vlada beži iz Moskve. — Nemiri u Petrogradu. — Sa češko-slovačke fronte. — Boljševički protumori u Moskvi.

Beč, 10. kolovoza. „Achtuhrlblatt“ javlja iz Kodanja: Situacija je boljševika ozbiljnija nego ikada. Moskva je silno ugrožena od Čeho-Slovaka, koji napreduju. U Moskvi je došlo do novih nemira, koji su jedino uz veliko napinjanje sila bili potlačeni. Boljševici pozivaju na 6 meseci podoružje svu momčad ne niko ne sluša tog poziva, Čeho-Slovaci, koji napreduju zajedno s Kozacima, broje 80.000.

Beč, 10. „Achtuhrlblatt“ javlja: Prema kodanskim listovima šire socijalni revolucionarci i menjševici u Moskvi proklamacije, u kojima pozivaju pučanstvo na nov ustanak proti boljševicima. Maksimalistička vlada zatvara sve sumnjičive osobe. Sve su tamnice prepune.

Zürich. „Neue Zürcher Zeitung“ javlja o položaju u Moskvi: Pučki komesari morali su u svrhu vlastite sigurnosti provesti ove mere: Celi Kremlj, gde se u brojnim palačama usadiše vladini boljševički organi, strogo je za općinstvo zatvoren, a ko hoće da prodre u tu boljševičku tvrdjavu, mora se iskazati posebnom dozvolom. Postignuti saslušanje u Lenina i Trockog jeste stvar nemoguća. Iz Moskve se javlja, da ima Lenin 12 stanova, u kojima izmenice noćuju, te da su lokomotive i automobili neprestano pripravljeni, da ga odvezu. I među ruskim mornarima, koji su u studenom 1917. bili još najgorljivi boljševici i prilikom boljševičke revolucije igrali veliku ulogu, nastao je preokret.

Stockholm, 12. kolovoza. Već nekoliko dana odrezana je Rusija potpuno od izvanjskog sveta. Brzojavne su sveze s jugom, severom i istokom prekinute, brzojavna sveza s Nemačkom neprestano se prekida. Sveza se podržava ipak bezčnim brzojavom. (Grazer Tagblatt)

Stockholm, 12. kolovoza. Ruska će se vlast dođući dana presti u Kronstot, budući da njen položaj u Moskvi postaje sve to više neodrživ. Lenin i Trocki stigli su već tamo.

Stockholm, 12. kolovoza: U Petrogradu opet su provalili nemiri.

Moskva, 10. (D. u.) Jučerašnja štampa javlja: Na zapadnoj češko-slovačkoj fronti, kod sela Alstenka dospela je neka flota u boj s neprijateljem. Izvidnički parobrod „Jarde“ beže potopljen. Jeden parobrod s tri dimnjaka i 3 topa beže rastreljen. Neprijatelj se morao povući. Selo Nerovka, južno od Svetinske na Volgi, beže od nas zaposednuto. Posle boja kod Tetjuha nastupismo napredovanje prema Simbirsku. Simbirska je železnica delomično u našim rukama. Na istočnoj češko-slovačkoj fronti zaposedmo selo Midijapskaja. Sela Nejmynskoje i Očenskoj severno od Krasna-Urfinska zaposeo je neprijatelj. Prema nekom izveštaju, koji je istom prspektom komesaru sibirske vojske, postupaju Čeho-Slovaci proti radnjištvu s izvanrednom tvrdošću. U Omsku beže uapšeno 7000 radnika a mnogi behu ustreljeni. Postotak Čeha u neprijateljskoj vojski iznosi sad oko 30%, dok je pre iznosio 80%. Ostatak se sastoji u glavnom od časnika i belih gardista.

Moskva, 11. (D. u.) U predgradju Moskve boraveći časnici, bijahu, pod pretnjom teške kazne, pozvani da se prijave. Veće pučkih komesara naredio je, da svi stanovnici bez osobitog zanimanja imaju, bez dalje obavesti, ostaviti Moskvu u roku od tri dana.

Sa češko-slovačke fronte.

Hans Vors, koji je nedavno posjetio Rusiju, piše u „Berliner Tageblattu“: Dosadašnja je taktika boljševika, da se češko-slovačka pogibelj preduče kao nešto preteranoga, već napuštena, a na skupština i u štampi ozivju se neprestano pozivi na uzbunu. S toga sam kusao, da si stvorim jasnu sliku o češko-slovačkoj fronti i to na podlozi štampe i točne obvesti na kompetentnim mestima. Najpre moram primetiti, što mi je operaciono odeljene računarske ministarske saopšto o jakosti Čeho-Slovaka: Češko-slovački je zbor iznosio s početka 75.000 momaka. Od početka bune pomnožio se ovaj broj znatno, osobito pridobljenjem Srba, jednog dela kozača a osobito proturevolucionarnih elemenata, tako te se sveukupne ove sile mogu ceniti na 300.000 momaka. Sovjetske čete, što su im bile suprotstavljene, su brojem još nešto slabije; za to šalju se sveudilj nova pojačanja na frontu, tako, te će se ovaj odnošaj, kako je navesto gospodin Trocki u poznatom svetu govoru, doskora bitno promeniti na korist boljševika, Čeho-Slovaci imali su do sad i zbog toga prednost, što su raspolagali s nadmoćnom konjicom.

I u tom pogledu stara se sovjetska vlast, da izjednači ovu prednost neprijatelja. Ali još nećim, kazao je Trocki u svom poznatom govoru, nadmašuju Čeho-Slovaci boljševike: to jest njihovom odlikom, da pobede ili da umri. Radi toga moja boljševička vlast udahnuti u svoju vojsku isti duh, istu požrtvovnost. Čeho-Slovaci vladaju sada srednjim tektonom Volge sa gradovima Sisranj, Samara i Simbirsk. Severno od Simbirske, na obim stranama Volge, zaposeli su položaj 90 vrsta južno od Tetjuha. Premda zapadu stope 20 do 30 vrsta zapadno od cesta Simbirsk-Sisranj. Premda jugoistoku uspeo im je uspostaviti svezu sa bojnim silama Dutova, uzduž linije Samara-Orenburg. Orenburg sain, je još u boljševičkim rukama. Odelenja Dutova stope istočno od Orenburga i istočno i južno od Uralska. U čijim je rukama Uralsk, teško je kazati. Kod Dutovljevih četa radi se medjunamno samo o raštrkanim većim i manjim skupinama. Nema tu kompaktne fronte.

Proti češko-slovačkim četama, koje operiraju na srednjoj Volgi, nastupaju tri sovjetske armije: Prva, južna, opire se u svojim operacijama proti Sisranju na železnicu Saratov-Uralsk, te nastoji, kako bi se spojila sa skupinom, koja stoji zapadno od tog grada. Južna armija inačica također zadaču, da štiti ledja pred Dutovljevim bojnim silama, ali ne vodi u tom smjeru sada nikakve operacije. Druga armija, zapadna armija, stoji zapadno od Iuzara i imade zadaču, da obide Simbirsk i da se tamo združi sa severnom armijom, što se bori na obim stranama Volge. Konačno operiraju još druga odelenja sovjeta severoistočno od Simbirske.

Osim srednjeg teka Volge vladaju Čeho-Slovaci čitavom železničkom mrežom, koja spaja europsku Rusiju sa zapadnom Sibirijom. Izlazeći iz Čeljabinska osvojili su već pred mesec dana Ufut te su uspostavili čvrstu svezu sa svojim, na Volgi stoećim silama. I nedavno osvojenje Jekaterinburga usledilo je iz Ufe. Tako su Čeho-Slovaci gospodari i železnicu, koja vodi iz Sisranja preko Samare u Omsk kao što i one severne pruge, koja vodi od Perma preko Jekaterinburga-Tumenja također u Omsk. Spojna pruga obih ovih železnic (Jekaterinburg-Čeljabinsk) je u njihovim rukama kao što i ogranki železnic u Šadrinsku.

Kako je poznato, je zapadna Sibirija glavni Čeho-Slovaci i protuboljševičke vlade u Omsku, stecuši železnicu, iz kojega vodi sibirsko železnicu u Vladivostok. Kakav je položaj istočno od Omska, ne može se točno kazati, jer već dugo neima u Moskvi o tome direktnih vesti. Na svaki način imade i u istočnoj Sibiriji uzduž železničke pruge češko-slovačkih odelenja, pošto je otpremanje čeških četa kroz Sibiriju bilo u punom toku, kad je buknula buna. Ali glavne točke ove još nisu zaposele te izgleda, da su im tamošnja odelenja sovjeta dorasta. Na svaki način su ove skupine Čeho-Slovaca slabšane ali dopuštanju zaključak, da će u slučaju japanske intervencije u Sibiriju ipak olakšati zaposednuće železnicu. Isto tako nema ni sigurnih vesti o tome, da li su Čeho-Slovaci stupili u doticaj sa odelenjima Semenova u istočnoj Sibiriji.

Iz toga se može razabrati, u kakvoj meri češko-slovački pokret grozi opstanku sovjetske vlade, što proizlazi već iz češko-slovačkih uspeha, što su doveli do osvojenja Simbirska i Jekaterinburga i iz činjenice, da se u njihovim rukama halazi prehrana Rusije. Uspešni Čeho-Slovaci teraju proturevolucionario pučanstvo po ruskim gradovima sveudilj na bune, kao što je Neurom, Nižnjen. Novgorodu, Saratovu i druge. Osim toga su sovjetske čete usled boja sa češko-slovačkim odelenjima tako vezane, te ne mogu posvetiti dovoljnu pažnju drugim predelima. Tako je gotovo likvidiran ustanak generala Krasnova u podonskom području opet plaćao te, kako izgleda, zahvatilo također kubanske pokrajine. Osim toga nalazi se u rukama Čeho-Slovaka i glavnina pruga, koja vodi iz Samare preko Orenburga u Turkestan, gde su u zadnje doba buknule bune, a da sovjetska vlast nije u stanju priskočiti svojim prisilama u potporu. Ko-

načno postoji u krugovima boljševika bojačan, da antanti pomoći Čeha uspieti okupiti oko sebe i proturevolucionarne te uspostaviti proti sovjetu Nemačkoj novu proturevolucionarnu frontu...

Domaće vesti.

Odlažak dece na prehranu u Hrvatskoj Slavoniji bit će u četvrtak na 15. o. m. u jedan sat posle podne. Roditeljima se preporuča, da dečku decu na vreme i danes u sobom legitimirati na kojoj je deta zaplašeno.

Isao po živež i pao u vinku. Jučer je prevezu u ovdešnju pokrajinsku bolnicu petnaestogodišnji dečak, sin učitelja Monasa iz Cerovlja. Dečak je prekučer, vraćajući se iz Pazina, kamo se bio oputio po živež, u prenatpanom vlaku stojeći na platformi vagona i za vreme dok je vlak puno parom jurlo, bio je u gužvi i stiscu porinut i pada u vlaku. Ostao je u nesvesti i bio je odmah prevezen u bolnicu, gde mu je bila pružena prva lečenja pomoći, te se ustanovilo, da je pretrpio visu unutrašnjih i izvanjskih ozleda, no nuda se, da je preboleo.

Cena puščanih zrnina. Službeno nam se saopšti tuže, da nemaju pomoći. Službeno nam se saopšti tuže, da nemaju pomoći. Pola malo honorira, da namesništvenog otpisa od 29. srpnja t. g. broduju župu čujemo da je tome krivo. Malo ustanovljena na K 247 za svakih 100 kg. Trgovac ne sine pitati veće cene.

Razredna lutrija. 80.000 kruna dobiva broj 61.664, 50.000 kruna broj 64.053, 10.000 kruna broj 93.390, 77.407 i 109.446.

Put oko zemlje od Herberta Strang, što je izdala uprava „Mladog Hrvata“ može se dobiti područnički Jos. Krmotić, Pula, ul. Franje Ferdinanda br. 3.

Prosvetna.

Pedesetgodišnja društva sv. Jeronima. Čitamo u „Vjesniku knjiž. društva sv. Jeronima“: Na odborskoj sednici od 11. srpnja zaključeno je definitivno, da se svečana društvena skupština za proslavu pedesetgodišnjice održi dne 29. kolovoza o. g. Budući da su prometne, stanbene i prehrabene, kao što i druge prilike sveudilj jednako teške i nepovoljne, odbor je odustao od velike vanjske svečanosti, koja bi imala stajati u što većem dolasku društvenih, napose seljačkih članova iz svih hrvatskih krajeva. S istih razloga odbor je odustao i od toga, da proslava traje tri dana (u svezni naime s pučko-prosvetnim tečajevima), nego je zaključio, da se čitava proslava obavi jedan, i to gori spomenuti dan. Na taj dan obaviti će se sve, što se mislio obaviti i u tri dana, samo dakako u manjem stilu. Pobiljni program za taj dan javit će se na vrijeme. Proslava izvan Zagreba ostaje onaka, kako je u početku zamisljena: Na veliku Gospu (15. kolovoza) neka poverenik pred sastavanim članovima (ili župnik pred sakupljenim narodom u crkvi) objavi, da će se 29. kolovoza proslaviti pedesetgodišnica društva sv. Jeronima, te neka razglasiti i pozove, da se najviše u to vreme, tko to može, upiše za člana društvenoga. Na sām dan (20. kolovoza) ili ako to nije moguće, tada sledeće nedelje (1. rujna), neka poverenik (ili župnik) reče slovo o prosvetnom delovanju društva sv. Jeronima. Ujedno neka, ako iškako može, sa tim danom spoji i koji drugi pučko-prosvetni čini osim skupljanja društvenih članova neka se ljudi potaknu, da nastoje oko osnivača pučke knjižnice, svetojeromske kućne knjižnice, omladinskog društva, itd. Upravo na ovakav nutarnji, duševni način — kad nije moguće i na vanjski — neka se u prvom redu nastoji proslaviti društvena pedesetgodišnica! Sto se tiče sudelovanja na samoj glavnoj skupštini, molimo sve i svakoga, kome je to potaknu, da nastoje oko osnivača pučke knjižnice, svetojeromske kućne knjižnice, omladinskog društva, itd. Upravo na ovakav nutarnji, duševni način — kad nije moguće i na vanjski — neka se u prvom redu nastoji proslaviti društvena pedesetgodišnica! Sto se tiče sudelovanja na samoj glavnoj skupštini, molimo sve i svakoga, kome je to potaknu, da nastoje oko osnivača pučke knjižnice, svetojeromske kućne knjižnice, omladinskog društva, itd. Upravo na ovakav nutarnji, duševni način — kad nije moguće i na vanjski — neka se u prvom redu nastoji proslaviti društvena pedesetgodišnica! Sto se tiće sudelovanja na samoj glavnoj skupštini, molimo sve i svakoga, kome je to potaknu, da nastoje oko osnivača pučke knjižnice, svetojeromske kućne knjižnice, omladinskog društva, itd. Upravo na ovakav nutarnji, duševni način — kad nije moguće i na vanjski — neka se u prvom redu nastoji proslaviti društvena pedesetgodišnica! Sto se tiće sudelovanja na samoj glavnoj skupštini, molimo sve i svakoga, kome je to potaknu, da nastoje oko osnivača pučke knjižnice, svetojeromske kućne knjižnice, omladinskog društva, itd. Upravo na ovakav nutarnji, duševni način — kad nije moguće i na vanjski — neka se u prvom redu nastoji proslaviti društvena pedesetgodišnica! Sto se tiće sudelovanja na samoj glavnoj skupštini, molimo sve i svakoga, kome je to potaknu, da nastoje oko osnivača pučke knjižnice, svetojeromske kućne knjižnice, omladinskog društva, itd. Upravo na ovakav nutarnji, duševni način — kad nije moguće i na vanjski — neka se u prvom redu nastoji proslaviti društvena pedesetgodišnica! Sto se tiće sudelovanja na samoj glavnoj skupštini, molimo sve i svakoga, kome je to potaknu, da nastoje oko osnivača pučke knjižnice, svetojeromske kućne knjižnice, omladinskog društva, itd. Upravo na ovakav nutarnji, duševni način — kad nije moguće i na vanjski — neka se u prvom redu nastoji proslaviti društvena pedesetgodišnica! Sto se tiće sudelovanja na samoj glavnoj skupštini, molimo sve i svakoga, kome je to potaknu, da nastoje oko osnivača pučke knjižnice, svetojeromske kućne knjižnice, omladinskog društva, itd. Upravo na ovakav nutarnji, duševni način — kad nije moguće i na vanjski — neka se u prvom redu nastoji proslaviti društvena pedesetgodišnica! Sto se tiće sudelovanja na samoj glavnoj skupštini, molimo sve i svakoga, kome je to potaknu, da nastoje oko osnivača pučke knjižnice, svetojeromske kućne knjižnice, omladinskog društva, itd. Upravo na ovakav nutarnji, duševni način — kad nije moguće i na vanjski — neka se u prvom redu nastoji proslaviti društvena pedesetgodišnica! Sto se tiće sudelovanja na samoj glavnoj skupštini, molimo sve i svakoga, kome je to potaknu, da nastoje oko osnivača pučke knjižnice, svetojeromske kućne knjižnice, omladinskog društva, itd. Upravo na ovakav nutarnji, duševni način — kad nije moguće i na vanjski — neka se u prvom redu nastoji proslaviti društvena pedesetgodišnica! Sto se tiće sudelovanja na samoj glavnoj skupštini, molimo sve i svakoga, kome je to potaknu, da nastoje oko osnivača pučke knjižnice, svetojeromske kućne knjižnice, omladinskog društva, itd. Upravo na ovakav nutarnji, duševni način — kad nije moguće i na vanjski — neka se u prvom redu nastoji proslaviti društvena pedesetgodišnica! Sto se tiće sudelovanja na samoj glavnoj skupštini, molimo sve i svakoga, kome je to potaknu, da nastoje oko osnivača pučke knjižnice, svetojeromske kućne knjižnice, omladinskog društva, itd. Upravo na ovakav nutarnji, duševni način — kad nije moguće i na